

Open Monumenten- dag

Zondag
8 sept. 2019

SINT-NIKLAAS

www.openmonumentendag.be

volg ons op en #OMD2019

 stad
Sint-Niklaas

175 jaar geleden vertrok de eerste trein van Sint-Niklaas naar Antwerpen. Deze gebeurtenis was van enorm belang voor het Waasland en voor Sint-Niklaas in het bijzonder. Reden genoeg om van **175 jaar spoorverbinding** een thema te maken voor Open Monumentendag.

De komst van de trein en de bouw van een station zorgden voor de aanleg van een heel nieuwe wijk, waarvoor stadsarchitect Jan De Somme-Servais zelf veel woningen ontworpen heeft, vooral in de nieuwe Stationsstraat. Die Stationsstraat, de prestigieuze verbinding tussen het station en de Grote Markt, staat centraal. We leggen er de focus op de oudste woningen van Jan De Somme-Servais.

Ook **75 jaar bevrijding** laten we niet aan ons voorbijgaan. Er is in het najaar een uitgebreid programma rond voorzien, en op Open Monumentendag wordt dit ons tweede thema.

Open Monumentendag 2019 valt samen met de Vredefeesten. Daarom focussen we sterk op het centrum van Sint-Niklaas en vooral op de as station - Stationsstraat. Om praktische redenen stellen we geen deelgemeente in de kijker, maar de Heemkundige Kring Nieuwkerken organiseert op eigen initiatief een tentoonstelling.

Tijdens Open Monumentendag / de Vredefeesten kan je ook even de blik naar boven richten om de mooie warmeluchtballonnen te spotten. Geheel in het thema zitten er zelfs 2 locomotieven bij. www.ontdeksintniklaas.be/nl/binnenkort/vredefeesten

Evenementen met een vlieg zijn geschikt voor **kinderen**.

Uittreksel uit de Popp-kaart, *Atlas cadastral parcellaire de la Belgique*, 1641-1644, Philip-Christian Popp,

TENTOONSTELLING 175 JAAR SPOORVERBINDING

Op 6 november 1844 vertrok de eerste reizigerstrein vanuit Sint-Niklaas naar Antwerpen (het Vlaams Hoofd op Linkeroever). In het station kan je een tentoonstelling bezoeken rond 175 jaar spoorverbinding.

Uiteraard komt ook Pays de Waes aan bod, in de volksmond Pietje Waas genoemd. Dit is de oudst bewaarde stoomlocomotief in Europa, nu te bewonderen in het museum Train World te Schaarbeek.

Eveneens tot de verbeelding sprekend zijn de beelden van het oude station van Sint-Niklaas. Wist je dat Sint-Niklaas een tijd lang twee stations had? Kom het ontdekken of haal wat herinneringen op.

Het nieuwe station uit 1971 zou oorspronkelijk gebouwd worden in Kinshasa. Stadslegende of feit?

Modelspoorclub MSC 't Spoor stelt een modelspoor van ca. 7 meter tentoon.

Kom je die dag met de trein naar Sint-Niklaas, dan word je al feestelijk in de stemming gebracht door muzikanten die spelen op de stoptreinen tussen Sinaai, Belsele, Sint-Niklaas en Nieuwkerken.

Het oude station op het Stationsplein

© collectie KOKW

Pietje Waas in het museum Train World

© Marc Suy

© collectie KOKW

HOE ZAGEN DE OUDSTE HUIZEN IN DE STATIONSSTRAAT ERUIT?

Door de komst van de trein naar Sint-Niklaas en de bouw van een station, werden nieuwe straten getrokken en kwam een heel nieuwe wijk tot stand. Daar werden vooral burgerhuizen gebouwd.

De stadsarchitect in die periode was Jan De Somme-Servais. Hij ontwierp verscheidene huizen in de beginperiode van de Stationsstraat. Veel huizen zijn ondertussen onherkenbaar verbouwd of zelfs afgebroken.

Het stadsarchief en Erfpunt tonen aan de hand van de oorspronkelijke bouwaanvragen en/of oude foto's hoe die huizen eruit zagen in hun glorie tijd.

Je kan op eigen houtje de Stationsstraat van weleer ontdekken. Je kan starten aan de Grote Markt of aan het Stationsplein.

GELEIDE WANDELING 175 JAAR SPOORVERBINDING

De gids vertelt je niet alleen interessante weetjes over 175 jaar spoorverbinding, maar ook over de bouw van de nieuwe stationswijk.

Startplaats: voor de ingang van het station, Stationsplein.

Om 10, 11.15, 13, 14.15 en 16 uur. Inschrijven is niet verplicht maar wenselijk. Stuur een mail naar toerisme@sint-niklaas.be of bel naar 03 778 35 00.

© Stadsarchief
Sint-Niklaas

SINT-NIKLAAS BEVRIJD!

In de **Casino**, Stationsstraat 104, zie je authentieke archiefbeelden en getuigenissen van Sint-Niklazenaren, die de sfeer oproepen die begin september 1944 in de stad voelbaar was. Uitbarstingen van vreugde bij het verwelkomen van de Britse en Poolse bevrijders, maar ook ontledingen van volkswroede tegenover al wat naar de bezetter verwees. Het stadsarchief toont filmfragmenten van toen en brengt geïnterviewde getuigen opnieuw in beeld. Zij delen hun onuitwisbare herinneringen aan de bevrijding van de stad, bijna dag op dag 75 jaar geleden.

Info: archieff@sint-niklaas.be of 03 778 33 80.

HUIS MEERT ALS KOMMANDANTUR

Tijdens de Tweede Wereldoorlog bracht de Duitse commandant zijn hoofdkwartier onder in de Stationsstraat in het herenhuis van textielfabrikant Edmond Meert. De **Salons**, vroeger de Salons voor Schone Kunsten, bevatten tot op de dag van vandaag nog enkele merkwaardige overblijfselen uit de tijd van de Duitse bezetting.

Rondleidingen om 10 en 11.30 uur.

Info en inschrijvingen: reservatiemusea@sint-niklaas.be of 03 778 34 50.

Max. 25 personen - vooraf inschrijven verplicht.

GELEIDE WANDELING 75 JAAR BEVRIJDING

De gids neemt je mee op sleeptouw door de stad en vertelt je alles over de bevrijding van Sint-Niklaas

Startplaats: voor de OLV-kerk.

10, 11.30 en 14 uur.

Inschrijven is niet verplicht maar wenselijk. Stuur een mail naar toerisme@sint-niklaas.be of bel naar 03 778 35 00.

BLAAS UIT IN HET PIJP- EN TABAKSMUSEUM

In de jaren 1921 tot 1969 bloeide de sigarenindustrie in Sint-Niklaas met meer dan 3000 sigarenrollers in een 15-tal sigarenfabrieken. Heel wat interessante stukken van het museum komen uit de fabriek Mignot & De Block, die gevestigd was in de Regentiestraat.

Bij het binnenkomen van het museum, Regentiestraat 29, springt ze onmiddellijk in het oog: de grootste sigaar ter wereld. Ze heeft een lengte van 6,43m, een diameter van 47cm en weegt 400 kg.

In het Reynaertsalon kan je proeven van een van de vier lokale / regionale verwenarrangementen die alleen in dit museum verkrijgbaar zijn.

SCHATTEN IN DE SINT-NICOLAASKERK

In de Sint-Nicolaaskerk, de oudste kerk van Sint-Niklaas, loopt nog tot 30 september het kunstproject 'Vlaamse Meesters in Situ'. De spots zijn er gericht op het schilderij 'De afneming van het kruis'. De Antwerpse schilder Pieter Thys maakte het met Rubens als voorbeeld. In 1672 werd het in de kerk opgehangen boven het originele hoofdaltaar van de Mechelse beeldhouwer Lucas Faydherbe (1617-1697).

Maak op een originele en interactieve manier kennis met het verhaal achter dit schilderij aan de hand van audio- en filmfragmenten.

Naar jaarlijkse gewoonte is de kerkschat gratis toegankelijk op Open Monumentendag.

Op OMD open van 10 tot 16 uur. Meer info: www.ontdeksintniklaas.be.

© Paul De Malsche

SPEUR-, DENK- EN DOE-TOCHT

Open Monumentendag een saaie bedoening, enkel voor volwassenen? Helemaal niet! Kom en doe mee met de speur-, denk- en doe-tocht!

Tijdens je tocht leer je de mooie oude huizen van de Stationsstraat kennen, vertellen we je over de bevrijding van Sint-Niklaas op het einde van de Tweede Wereldoorlog en tonen we je hoe het oude station en de oude treinen eruitzagen.

De speur-, denk- en doe-tocht is ideaal voor gezinnen en start aan de dienst toerisme, Grote Markt 45, waar je een gratis boekje kan afhalen. Je kan zelfs nog een prijs winnen! Ten laatste starten om 17 uur.

SPEUR MEE OP OPEN
MONUMENTENDAG

MAALDEMONSTRATIES IN DE WITTE MOLEN

In de Witte Molen, Gladiolenstraat 2, kan je maaldemonstraties bijwonen en wordt de nieuwste aanwinst, een kweern (handmolen) voorgesteld. Kinderen zijn heel welkom!

175 JAAR SPOORVERBINDING EN 75 JAAR BEVRIJDING VANUIT NIEUWKERKS OOGPUNT

De Heemkundige Kring Nieuwkerken organiseert een tentoonstelling rond 75 jaar bevrijding en 175 jaar spoorverbinding, maar dan vanuit het Nieuwkerks standpunt.

Je kan daarvoor terecht in het oud-gemeentehuis, Ten Bos 2, van 10 tot 12 uur en van 14 tot 17 uur.

© Heemkundige Kring Nieuwkerken

CONTACT & INFO

tot 6 september
dienst ondersteuning cultuur en vrije tijd,
Grote Markt 45
9100 Sint-Niklaas
03 778 33 30
cultuur@sint-niklaas.be

op 8 september tijdens Open Monumentendag
van 10 tot 17 uur
dienst toerisme
Grote Markt 45
9100 Sint-Niklaas
03 778 35 00
Info: alleen tijdens OMD: 0474 94 85 14

De activiteiten vinden plaats van 10 tot 18 uur,
tenzij anders aangegeven.

Met dank aan de vrijwilligers en verenigingen die
meegeholpen hebben

stad
Sint-Niklaas

